

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek oponentky

Autor práce: Marie Vosmíková

Název práce: Násilí na YouTube v kontextu klasické diskuze o násilí v masmédiích

Autor posudku: Mgr. et Mgr. Pavla Homolová

Návrh klasifikace práce: *velmi dobře*

Základní charakteristika práce.

Práce Marie Vosmíkové je poměrně přehledným uvedením do problematiky vlivu sledování násilí v masmédiích, a to zejména perspektivou teorie sociálního učení. Na teoretickou část navazuje stručnější empirická část v podobě obsahové analýzy nejpůvodnějších videí na českém YouTube. Autorka zjistila, že asi pětina jí vybraných a kategorizovaných videí obsahuje násilí, přičemž se jedná většinou o hráčská videa (tzv. let's play žánr) a násilí se v nich objevuje v rizikovém kontextu – např. je doprovázeno humorem, případně je nějakým způsobem odměněno, nebo alespoň není potrestáno. Tato zjištění autorka chápe jako stimul dalšího výzkumu rizik sledování nových masmédií zejména mezi dospívajícími.

KONCEPČNÍ STRÁNKA PRÁCE

Má práce jasně formulovaný záměr, cíl, výzkumnou otázku a odpovídají jim závěry?

Cíl práce je srozumitelný: „zmapovat vliv násilného obsahu v tradičních a nových masmédiích a poté zanalyzovat výskyt a kontext násilného obsahu nejsledovanějších videí na českém YouTube“. Obecným záměrem diplomantky je zjistit, zda má smysl se tématem násilí na YouTube ve výzkumu hlouběji zabývat. Výzkumné otázky jsou formulovány a dobře zdůvodněny v kap. 3: jde o zjištění podílu násilného obsahu u nejsledovanějších videí na českém YouTube, dále zjištění žánru videí s relativně největším podílem násilného obsahu a konečně o zjištění kontextu, v jakém se násilí ve videích objevuje. Ke každé otázce autorka připojuje i svůj předpoklad o výsledku. Závěry práce odpovídají stanoveným cílům.

Má práce adekvátně stanovenou a jasně vyloženou metodu a postup řešení?

Metoda a postup řešení jsou v obecné rovině stanoveny jasně, určité nejasnosti vznikají u způsobu kvantifikace v empirické části a u definice pojmu násilí, viz dále.

Jsou jednotlivé části práce (zejm. teoretická a empirická) vyvážené a vhodně propojené, vytváří text konzistentní celek?

Text je konzistentní a výzkumné otázky dobře navazují na řešenou literaturu. Empirická část je oproti teoretické poměrně stručná, za výsledky je však hodně práce v podobě analýzy videí.

Jsou argumentace a text práce a vystavěny logicky, jasně, srozumitelně? Má práce přehlednou strukturu?

Struktura a argumentace jsou přehledné, autorka v textu vede čtenáře – v úvodu každé kapitoly představuje, čemu se chce věnovat.

OBSAH PRÁCE

Hodnocení kvality teoretické části práce (relevance k tématu a záměru práce, šíře a hloubka, vhléd autora do problematiky, samostatnost, originalita zpracování,...).

Teoretická část je přehledně rozpracována ve dvou kapitolách na přibližně 31 normostranách. V první kapitole jsou popsány účinky násilí v masmédiích (v televizi, na internetu, v PC hrách) na děti a dospívající, ve druhé se autorka věnuje YouTube – jeho obsahu, subkultuře YouTuberů a krátce samotnému násilí na YouTube. Autorka se zabývá převážně psychologickými teoriemi a výzkumy účinků násilí v masmédiích, jen velmi okrajově zmiňuje sociologické interpretace a širší faktory sociální, to vnímám jako nedostatek teoretické části. Pozitivně hodnotím zařazení kapitoly o subkultuře YouTuberů v českém prostředí a jejich fanoušků.

Hodnocení kvality empirické části práce (adekvátnost použitých metod a postupů vzhledem k cíli práce, správnost aplikace metod a postupů, prezentace a interpretace výsledků,...).

Cílem poměrně stručné empirické části (necelých 7 normostran textu) bylo stanovení podílu násilných videí a kontextu v nich zobrazeného násilí. Za tímto účelem autorka analyzovala úctyhodných 244 videí pomocí kvantitativní obsahové analýzy. V této části se diplomantka inspirovala americkou studií Weavera a kol. (2012), ale nejde o přímou replikaci výzkumu. Autorka nejprve zdůvodňuje použití dané metody, popisuje výběr videí (navzdory nutnému seškrtání dobře opodstatněný) a následně prezentuje výsledky analýzy v jednoduchých přehledných grafech a v procentuálním vyjádření. Jedná se o zařazení videí do žánru, určení podílu videí s násilným obsahem a podrobnější pohled na násilná videa z hlediska předem stanovených kategorií. Tyto kategorie autorka částečně odvodila na základě teoretické rešerše a částečně převzala od jiných autorů.

Čtenáři nejsou k dispozici informace o tom, jak které video autorka kódovala, uvedeny jsou jen souhrnné informace za celý datový soubor. Není tak možné ověřit, jak autorka s videi přesně pracovala. V některých případech není jasné, zda se všechna videa podařilo jednoznačně roztrždit do předem stanovených kategorií. Z grafu 6 na s. 39 a komentáře k němu se zdá, že každé násilné video bylo zařazeno do jedné ze tří kategorií: násilí jako krajní řešení, zpestření děje nebo jako jediné řešení. Autorka uvádí, že v jednom videu mohlo být více násilných scén, jak v takovém případě určila jednu kategorii videa? V případě výskytu reakce na násilí je naopak uvedeno, že každý výskyt násilí je hodnocen zvlášť a také může být přítomno více reakcí na jeden výskyt násilí. Co potom znamená například údaj v grafu 5 na s. 39, že humor se jako reakce vyskytl ve 46 % případů?

Hodnocení diskuse a závěrů práce (soulad interpretací a závěrů s výsledky empirických analýz, provedení diskuse závěrů, snaha o vysvětlení závěrů a jejich argumentace, zodpovězení výzkumných otázek, naplnění cílů práce).

Cíle práce se naplnit podle mého názoru podařilo a výzkumné otázky byly adekvátně zodpovězeny. Interpretace jsou v souladu s výsledky. Jejich diskuse by mohla být nicméně o něco lépe propojena s poznatky z bohaté teoretické části – například zjištění o popularitě násilných let's play videí by mohlo být vztaženo k dříve uvedené potřebě fanoušků těchto videí uvolňovat napětí. (To by dále mohlo být vztaženo k sociologickým či kriminologickým teoriím napětí/strain apod.). Bylo by vhodné upravit závěr tak, aby již neobsahoval nové podněty (ty by bylo lepší přesunout do diskuse).

FORMÁLNÍ ASPEKTY PRÁCE

Hodnocení naplnění kritérií odborného textu (rozsah práce BP 72-126 tis. znaků, citační normy, odkazy, popis datových zdrojů, jasnost odlišení myšlenek autora od převzatých, seznam literatury atd.)

Práce menšího rozsahu (cca 74 tisíc znaků) naplňuje kritéria odborného textu. Autorka se v celé práci drží požadovaného citačního formátu APA a při práci se zdroji uvádí potřebné informace ve správné podobě. Drobným nedostatkem je neúplná citace ze slovníku, kde měl být uveden také autor hesla.

Hodnocení vhodnosti a úplnosti využití informačních zdrojů (literární prameny, databáze, zahraniční literatura, datové zdroje,...)

Seznam literatury obsahuje kromě analyzovaných videí 49 zdrojů, nadpoloviční většina z nich je zahraničních, navíc jde mnohdy o recentní literaturu, což obojí oceňuji. Vhodné je také doplnění teorií výsledky různých českých i zahraničních průzkumů. Bohužel jen minimum zdrojů (cca pět) lze pokládat za sociologickou literaturu, typicky autorka cituje články z psychologických časopisů. Tomu odpovídá celkové uchopení práce.

Hodnocení jazykové, stylistické a grafické úrovně práce (grafická úprava, členění textu, označení příloh, zpracování tabulek, grafů, schémat atp.)

Grafická úprava je na velmi dobré úrovni, stejně jako vizuální zpracování grafů (nadbytečné je nicméně uvádět dva totožné grafy – jednou s absolutními a jednou s relativními četnostmi, jako to autorka dělá na str. 37 a str. 38). Práce obsahuje jen málo překlepů a gramatických chyb. Některé věty a obraty působí nečesky (což zřejmě bylo způsobeno překladem z cizojazyčných zdrojů) – například *zvysuje chování, snižuje chování; rizika spojená s expozicí počítačových her*.

Další poznámky

Kromě vytčených kategorií mohlo být zajímavé sledovat, kdo násilí ve videu páchá – například jsou to častěji mužské, nebo ženské postavy? Je násilí mužských postav zlehčováno více než násilí ženských postav? Jaká odezva (dis/likes, sdílení, ..) je na násilí v různém kontextu?

Celkové hodnocení práce

Diplomantka prokazuje dobré porozumění obecné problematice dopadů sledování násilí na jednotlivce, vytvořila částečně vlastní kategorizaci pro posuzování násilného obsahu videí, dokáže napsat srozumitelný odborný text, a to vše je třeba ocenit. Na druhou stranu si myslím, že v práci nebyl naplněn potenciál na sociologické uchopení tématu – práce je psána spíše psychologickou perspektivou. Empirická studie je inspirována podobnou zahraniční studií, což usnadnilo její zpracování. V práci se objevuje několik nejasností ohledně metodologie. Navrhuji tedy hodnocení velmi dobře.

Otázky a náměty k obhajobě

Mohla by autorka vysvětlit rozdíl v přístupu k sociálnímu učení v sociologii oproti psychologii? Je součástí konceptu násilí v obsahové analýze také násilí vůči zvířatům, příp. věcem? (Z definice na str. 35 vyplývá, že není). Proč ne/ano?

Autorka by si mohla k obhajobě připravit názornou ukázkou kódování jednoho analyzovaného videa, případně nechat komisi nahlédnout do podrobných záznamů obsahové analýzy.

V Praze dne 28. 8. 2018

Mgr. et Mgr. Pavla Homolová